

Plats och tid	Åsele kommunhus. KS-sammanträdesrum 2026-05-11 13.00 – 16.00		
Paragrafer	7-13		
Beslutande	Daniela Holmberg	Folkhälsosamordnare	Vice ordförande
	Eva Strömberg	Kommunstyrelsen	
	Eva-Lena Johansson	Socialchef	
	Anna Johansson	HR-chef	
	Nils-Petter Grenholm	Kommunchef	
	Yvonne Nordlander	Skolchef	
	Helene Ejergård	1:e socialsekreterare, samordnare ANDTS-BF	
	Leisa Renfjell	Samisk koordinatör	
Närvarande ersättare	Gerhard Sannsell	Kommunstyrelsen	
Övriga deltagare	Urban Lindström	Region Västerbotten	
	Erik Karlsson	Kommunpolis	
	Mimmi Bokestig	Ungdomskonsulent	(§ 7-9)
	Dan Eriksson	Sekreterare	
Ütses att justera	Helene Ejergård	1:e socialsekreterare, samordnare ANDTS-BF	
Justeringens tid och plats	Justering sker digitalt. Signering ses på sista sidan.		
Sekreterare	Dan Eriksson		
Ordförande	Daniela Holmberg		
Justerare	Helene Ejergård		

Bevis om justering

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagetts genom anslag på Åsele kommuns digitala anslagstavla, www.asele.se

Utdragsbestyrkande

Innehåll

§ 7 FASTSTÄLLANDE AV FÖREDRAGNINGSLISTA.....	3
§ 8 UPPFÖLJNING AV MÅLEN I FOLKHÄLSOPOLITISKA PROGRAMMET.....	4
§ 9 INFORMATION FRÅN UNGDOMSKONSULENT OM ARBETET MED LUPP'EN	6
§ 10 INFORMATION OM REGION VÄSTERBOTTENS FOLKHÄLSOARBETE	7
§ 11 INFORMATIONER - RUNDA MED NULÄGE UTIFRÅN FOLKHÄLSOPERSPEKTIV.....	9
§12 UPPFÖLJNINGAR - UPPDATERINGAR	12
§ 13 PLANERING OCH PRIORITERING AV KOMMANDE AKTIVITETER	13

§ 7 Fastställande av föredragningslista

Folkhälsorådet beslutar

Att fastställa föredragningslistan efter föreslagen förändring

Sammanfattning av ärendet

Föredragningslista med medföljande handlingar har skickats ut.

Förslag att punkt 3 och fyra på dagordningen byter plats. Ungdomskonsulent Mimmi Bokestig tidigare lägger sin information och kan därefter lämna mötet.

Information från Region Västerbotten flyttas till efter pausen.

§ 8 Uppföljning av målen i folkhälsopolitiska programmet

Folkhälsorådet beslutar

Att notera informationen

Sammanfattning av ärendet

Åsele kommuns folkhälsopolitiska program för 2024 – 2027 antogs nov. 2024.

I den nationella folkhälsopolitiken i Sverige finns 8 målområden. Dessa är:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Av dessa målområden har mål 2, 3, 6 och 7 valts ut som aktuella för Åsele kommun under tidsperioden för det första folkhälsopolitiska programmet.

Folkhälsosamordnare visar uppföljning med syfte att visa hur arbetet med folkhälsa och social hållbarhet fortlöper.

Gruppdiskussion kring utvalda målområden utifrån följande frågeställningar:

- Mäter vi rätt saker?
- Ska vi behålla målområdena, eller byta ut något?
- Förslag nya indikatorer?

Målområde 2 - Kunskap, kompetenser och utbildning

Önskvärt att lägga in ett mått på antal elever som går ut högstadiet med godkända betyg. Är vettigt att ha nollvision i indikatorn om mobbning.

Hälsosamtalen läggs in som exempel på åtgärd - det hänger ihop med trygghet och t.ex. det brottsförebyggande arbetet. Man kanske ska lägga till något som fångar upp det som händer i den digitala sfären? Det saknas en indikator som mäter vuxna - det är mycket fokus på barn och unga i detta målområde. Det vore bra att byta ut indikatorn kring förskolelärare till att istället kolla bredare på samtliga med lärarbehörighet inom barn och utbildning, eller t.ex. vårdpersonal. Målvärdet bör vara 100%. Under 2026 saknar 2 av 13 i förskolan lärarlegitimation/examen (2 utbildar sig). Det är läge att stryka indikatorn om SFI i en kommande version, det har förändrats allt för mycket med det underlag som finns att mäta.

Övergripande kommentar: Det som mäts här - hur kan vi mäta det förutom i exempelvis LUPP'en? Finns det andra mått som inte är en ögonblicksbild.

Målområde 3 - Arbete, arbetsförhållande och arbetsmiljö

Överlag känns detta bra och träffsäkert - det är viktigt att även fånga upp psykisk hälsa -inte bara suicid. Psykisk hälsa kan förebygga självmord.

Målområde 6 - Levnadsvanor

Vi skulle behöva "kroka arm" med Region Västerbotten mer här.

Målområde 7 - Kontroll, inflytande och delaktighet

Trygghet i skolan och fritiden hänger ihop. Kanske kan fritidskortet vara en intressant indikator att mäta? Det kan också vara klokt att lägga in genomförande av LUPP'en var 3:e år som en indikator. Statistik kring våld i nära kan läggas in - kanske genom Centrum mot våld? Det vore också bra att fånga arbetet med Youth up North samt Träffpunktens verksamhet i detta målområde. Språkcafé genomförs tyvärr inte längre och kan tas bort.

Övriga kommentarer på en generell nivå:

Det vore bra är att även överväga ett slutvärde - något av en vision. Det skulle innebära att man har tre steg: utgångsvärde, delmål och slutmål. Det vore även bra att synliggöra den lokala statistikens förhållande till motsvarande statistik i övriga Västerbotten samt Sverige.

I gruppdiskussionerna framkom det att de målområden vi har i stort känns relevanta för kommunen. Många önskade också mer tid för diskussion och konstaterade att det här bör vi prata mer om - kanske inför varje mandatperiod

Beslutsunderlag

Uppföljning - Folkhälsopolitiskt program.

Målområden och indikatorer i det folkhälsopolitiska programmet.

§ 9 Information från ungdomskonsulent om arbetet med LUPP'en

Folkhälsorådet beslutar

Att notera informationen

Sammanfattning av ärendet

Ungdomskonsulent Mimmi Bokestig informerar om hur arbetet fortlöper efter genomförd ungdomsenkät LUPP. Information om resultatet från enkäten har spritts ute i kommunens verksamhet. För att komplettera resultatet och få mer fördjupade svar från ungdomarna har det anordnats idéverkstäder och Workshops i klass 8 och 9 (klass 7 kommer senare). Elever fått möjlighet att svara utförligare kring frågor om fritid, trygghet, framtid, samhälle och demokrati. De har även fått ge förslag på förbättringar och åtgärder.

Några exempel som framkommit under dessa Workshops är;

Fritid: "Lokalerna är bristfälliga. Ishallen till exempel måste rustas upp". "Fler ställen att vara på/mer öppet på UG"

Trygghet: "Jag tror att mobbning har ökat för att det har blivit så mycket fokus på hur man ser ut". "Mer personal på fritidsgården".

Framtid: "Åsele känns inte som en plats där man kan göra karriär, både utifrån utbildningar och jobb. Men jag ser ändå att jag kommer att vilja flytta tillbaka för att stadga mig i framtiden". "Det saknas vård och tandläkare här - på så sätt känns det tryggare att bo i större stad".

Samhälle och demokrati: "Vuxna lovar saker som inte hålls, helt utan återkoppling. Då försvinner förtroendet". "Vuxna lyssnar inte".

Hela underlaget med skolelevernas svar på frågor och förslag på förbättringar och åtgärder kommer att lämnas till Ungdomsrådet, som kommer att jobba vidare med det.

Beslutsunderlag

Presentation av LUPP- workshops årskurs 8 och 9.

§ 10 Information om Region Västerbottens folkhälsoarbete

Folkhälsorådet beslutar

Att notera informationen

Sammanfattning av ärendet

Urban Lindström informerar om Region Västerbottens Folkhälsoenhet samt hur deras folkhälsoarbete är organiserat. Deras vision är att "Från fjäll till kust gemensamt skapa en attraktiv region med goda livsvillkor för alla".

De har 7 regionmål som knyter an till de globala målen. Regionmålen är:

- Trygga uppväxtvillkor
- Goda levnadsvillkor
- Ett attraktivt och hållbart Västerbotten
- Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet
- Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare
- En hållbar miljö- och klimatregion
- Stärkt forskning, utbildning och innovation

Arbetet med folkhälsa är direkt organiserat under regionstyrelsen.

Folkhälsoenheten bidrar till stabens uppdrag genom att på ett långsiktigt hållbart och strukturerat sätt;

- Genomföra riktade insatser för att nå en bättre och mer jämlik och jämställd hälsa i befolkningen.
- Stödja sjukvårdens (regional och kommunal) hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete.
- Bidra till kunskapsutveckling.
- Utbilda regionens personal.

Region Västerbottens Folkhälsoenhet har hälsoutvecklare som bl.a. jobbar med;

- Psykisk hälsa, suicidprevention.
- Riskbruk, dopning och spel.
- Våldsutsatthet/våld i nära relationer.
- Fysisk aktivitet, rörelserikedom, levnadsvanor.
- Hälsosamma matvanor.
- Hälsosamtal i skolan.

Hälsosamma levnadsvanor är viktiga – samtal och metoder kring detta ingår i hälso- och sjukvårdens uppdrag. Många svåra sjukdomar går att förebygga med hälsosamma levnadsvanor (mat, fysisk aktivitet, tobak, alkohol).

Hälsosamma levnadsvanor har även betydelse i behandling och rehabilitering – t.ex. att vara rök- och tobaksfri x antal veckor innan operation. Det kan även ge positiva följd effekter att vissa fortsätter vara rök/tobaksfri även efter operationen.

Kommundialog har genomförts i 13 av Västerbottens 15 kommuner- Det är viktigt att få höra vad som händer i respektive kommun för att kunna hjälpa folkhälsoarbetet framåt.

Beslutsunderlag

Presentation – Folkhälsoenheten Region Västerbotten

§ 11 Informationer – Runda med nuläge utifrån folkhälsoperspektiv

Folkhälsorådet beslutar

Att notera informationen

Sammanfattning av ärendet

HR-chef informerar: Fortsatta arbetsmiljöproblem inom organisationen – har tyvärr ökat under senaste åren. Insatser pågår. Drog/alkoholproblem och psykisk ohälsa har ökat – vilket speglar övriga samhället. Nytt chefs- och medarbetarstöd är på gång. Sjukfrånvaro för kommunens anställda fortfarande ganska högt - ligger på ca 8%. Kommunen har köpt in nytt rehabsystem, MedHelp, som är kopplat till Försäkringskassan.

Socialchef informerar: Just nu är det fokus på 2 omställningsområden; "Nya socialtjänstlagen SoL" samt "Nära vård" – där de gemensamma ledorden är förebyggande och hälsofrämjande.

Café 75+ kommer att fortsätta och har implementerats till projektet "Liv till åren".

Tidigare fallförebyggande arbete kommer att växlas upp till en Seniormässa med föreningar och företag som genomförs den 15/10.

Åsele kommun deltar i "Lärprocesser" med 5 andra kommuner – gemensam träff planeras inom kort.

Den 9/6 genomförs en informationsträff för KS och Ledningsgruppen angående nya SoL.

En nyhet är att det anställts Äldrepedagoger för bl.a anhängigstöd.

Segregationsmedel kommer att användas med fokus på sysselsättning/utbildning.

ÅSA-projektet har beviljats projektmedel från MUCF för att underlätta ungas etablering i arbets- och samhällslivet – projektet kommer därmed troligen att utökas.

IFO's satsning "Min digitala socialtjänst" är igång inom Åsele kommun – här kan medborgarna dygnet runt få tips/idéer/stöd utan kontakt med socialtjänsten.

En stor del av det arbete som pågår just nu bygger på projektarbete/projektmedel – Det måste därför planeras i tid hur arbetet ska kunna fortsätta efter projekttiden tagit slut. Vi riskerar att tappa kompetenser.

Nära vård – Kommunen är också på gång med implementering av läkemedelsautomater inom äldreomsorgen och hemsjukvården.

Samisk koordinator informerar: Då det samiska perspektivet oftast saknas vid olika aktiviteter har skolkurator i Vilhelmina kommun tagit initiativ till en utbildningsdag för flera kommuner i inlandet med föreläsning av skolpsykolog som är anställd på samiska skolstyrelsen. Där pratade man bl.a. om minoritetsstress, gruppsyck, och hur situationen ser ut för barn med en samisk bakgrund. Föreläsningen kunde tyvärr inte streamas p.g.a. den IT-attack som drabbade flera inlandskommuner. Det planeras även en seniorresa tillsammans med 10 andra förvaltningskommuner där seniorer får vara i samisk majoritet.

Region Västerbotten informerar: Regionen jobbar för att skapa en stark primärvård i hela länet. Nära vård är viktig – det gäller att hitta andra sätt att jobba, t.ex. mobila team, flexibla hembesök och digitalvård (där den gör nytta). Det pågår mer arbeten än det som nämns. Vi behöver bli mer tydliga om vad Nära Vård innebär.

Annat som är på gång inom Regionen är:

- En remiss av en ny avsiktsförklaring kring folkhälsa, som bör komma kommunerna tillhanda i dagarna.
- Uppföljning av implementeringen av handlingsplanen och aktivitetsplanen för folkhälsa och funktionsrätt.
- Följer specifikt statistik kopplat till barn och ungas psykiska hälsa och "ADHD-bältet" där Södra Lapplands inland sticker ut rejält.

Ett medskick är att Regionen undersöker varför statistiken ser ut som den gör, och varför man upplever att man mår så mycket sämre i inlandet.

Kommunchef informerar: Hör att det jobbas på olika sätt i verksamheterna med frågorna. Vi är inne i en del tuffa förändringsprocesser – t.ex. nya SoL – vilket kan skapa mycket frågor och känslor. Det är också tufft i verksamheterna med IT-förändringar/byten av verksamhetssystem /hacker-attacker/systemkrascher m.m. Detta medför en stor utmaning och ansträngning för alla i verksamheterna. Vi måste ta in extern hjälp där det behövs.

Arbetsmiljö bygger på allas samverkan och medverkan. Vi måste fundera på vad vi har för roller i samverkan mellan våra verksamheter.

Folkhälsosamordnare informerar: ÅSA-projektet (Åsele studier och arbetsmarknad) är ett lyckat projekt. Har under mars och april genomfört bra kompetensförstärkning inom området NPF med föreläsnings- och utbildningsinsatser med målet att försöka få fler kommunala verksamheter att ta emot praktikanter.

Har sedan slutet av mars tagit över handläggning och utbetalning av kommunala föreningsbidrag samt bygdemedel. Förslag finns att bjuda in föreningar till möte i september för att informera om sina satsningar.

Nytt tillfälle genomfört med basutbildning i våld, genus och normer. Om en dryg månad blir det utbildning av all personal i skola och förskola. Har också kommit långt i bearbetningen av chefs- och medarbetarstöd i att fråga om våld.

Har samordnat kring processtöd i jämställdhet från Länsstyrelsen, första tillfället var satt till 18 maj, men tyvärr blev det inställt p.g.a. sjukskrivning inom Länsstyrelsen. Uppstartsträffen kommer därför att bli i augusti.

Ska besöka ungdomsrådet för att få "input" för nya regler och riktlinjer på fritidsgården - sedan ska underlaget tas vidare till KS. Nya tillägg är bland annat att försöka samla in kontaktuppgifter till vuxna i högre utsträckning, men också rutiner vid besök på fritidsgården samt vad som gäller för obehöriga.

Skolchef informerar: Jobbar tillsammans med BVC och HLT för att fånga upp och sätta in insatser i tidigt skede. Åsele kommun är den enda remisskommunen i Västerbotten när det gäller "En förbättrad elevhälsa". Remissvar är på gång. Om förslaget går igenom innebär det en stor förändring som försvårar vårt arbete. Åsele är kritisk till förslaget att elevhälsan ska bli mer vårdande - detta kräver stora resurser som inte finns.

VUX - Glädjande att många läser för att skaffa behörighet att kunna söka sig vidare - detta är positivt ut hälsosynpunkt då man märkt att utbildning och mående hänger ihop.

§ 12 Uppföljningar – Uppdateringar

Folkhälsorådet beslutar

Att notera informationen

Sammanfattning av ärendet

Brottsförebyggande arbete: Polisen och kommunernas brottsförebyggande samordnare i Södra Lappland har tagit fram förslag på viljeriktning för åtgärdsbilden "Södra Lappland tryggt och säkert". Varje kommun ska nu anta dessa.

Brottsförebyggande strategidagar har varit mycket lyckat och kommer bli återkommande – nästa planeras till november -26.

Organiserad brottslighet upplevs sprida sig. LOS (lokal operativ samverkan) startas upp som en metod att kunna tillsyna verksamheter och skapa trygghet i lokalsamhället.

Samverkansform SSPF (skola, sociala, polis, fritid) är igång/påbörjat i Åsele..

IFO har deltagit i konferens i Umeå kring samverkan utifrån våldsutövare.

ANDTS: Det är en trend i Södra Lappland med försäljning av vape och vitt snus till minderåriga (till överpriser). Personer från större kommuner köper på sig stora mängder och åker till mindre kommuner och säljer. Detta är oroande – med tanke på tidigare spice-epidemi som ledde till många dödsfall.

Man har gjort många beslag i tullen av cannabinoider (gråzons-substanser). Dessa kan komma in till våra ungdomar – var därför vaksamma på vad som finns ute på samhället. Försäljningen sker främst på gymnasieorter.

Folkhälsopromenader: Utflykter/promenader genomförs enligt planering. Utflykten till Stockholmsgatorna med SPF fick tyvärr flyttas fram p.g.a. dåligt väder – den kommer att ske i augusti. Den 14 juni görs en utflykt till Björnlandet med Friluftsförbundet.

§ 13 Planering och prioritering av kommande aktiviteter

Folkhälsorådet beslutar

Att notera informationen

Sammanfattning av ärendet

Kommande aktiviteter:

1-3 juni: Samisk seniorresa till Lycksele

9 juni: Informationsinsats Lärprocesser

11 juni: Skolavslutning

15 juni: Basutbildning våld, genus och normer för personal i skola och förskola

27 augusti: Länsstyrelsen kommer och ger processtöd i ledningsstyrt jämställhetsarbete.

15 oktober: Seniordag

